

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5564/23
21.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Николић, адвокат из Београда, улица 27. марта број 11/1, против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Јован Спасић, адвокат из Београда, улица Ђорђа Кратовца број 6, ради утврђења и предаје непокретности, и по тужби за главно мешање ГГ из ..., чији је пуномоћник Снежана Веселиновић, адвокат из Ниша, улица Пантелијска број 77, против тужених АА, ББ и ВВ сви из ..., ради утврђења, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 16112/12 од 21.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 21.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 16112/12 од 21.12.2022. године у ставу другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 16112/12 од 21.12.2022. године, ставом првим изреке одбачена је тужба за главно мешање поднета дана 24.04.2014. године. Ставом другим изреке одбијен је предлог тужиље за прекид поступка. Ставом трећим изреке није дозвољено преиначење тужбе учињено поднеском тужиље од 24.09.2020. године. Ставом четвртим изреке одбачена је тужба тужиље у делу у којем је тражила да се утврди да је уговор о купопродаји закључен дана 31.08.2005. године између тужених, оверен пред Првим општинским судом у Београду под П Ов 3096/05 ништав и да не производи правно дејство. Ставом петим изреке одбијен је као

неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени ВВ из ... да јој преда у државину трособан стан у улици ... у ... у ..., површине 91,75м², слободан од свих лица и ствари. Ставом шестим изреке обавезана је тужиља да на име накнаде трошкова парничног поступка, туженом ВВ из ... исплати износ од 121.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде у ставу другом, трећем, четвртом, петом и шестом изреке тужиља је благовремено изјавила жалбу.

Тужени ВВ је дао одговор на жалбу тужиље, са предлогом као у одговору.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у ожалбеном делу, у смислу одредбе члана 386 ЗПП ("Службени гласник РС", број 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалба није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Апелациони суд налази да није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом тужиље посебно указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, који нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета, док је изрека пресуде јасна и непротивречи разлозима исте датим у образложењу.

Неосновано се жалбом тужиље указује да је учињена и битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 ЗПП, имајући у виду да је првостепени суд изведене доказе савесно ценио засебно и као целину, а на основу којих је потпуно и правилно утврдио чињенично стање, битно за одлучивање у конкретној правној ствари, на које је потпуно и правилно применио одредбе материјалног и процесног права, те је одлучио као у изреци ожалбене пресуде.

Према утврђеној чињеничном дана 10.04.1993. године тужиља је у својству купца закључила уговор о продаји стана у кући, спратности П+1 у улици ..., кућни број, површине 91,75м² за купопродајну цену од 800.000,00 динара. Уговор је оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр.4405/93 истог дана. Потом је дана 04.07.1993. године тужиља у својству продавца са ДД у својству купца закључила уговор о купопродаји истог стана за цену у износу од 50.000.000.000 динара, а који је оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр.4363/93 од 04.07.1993. године. Даном 20.10.1998. године, између ДД као поклонодавца и овде тужене ББ раније ..., као поклонопримца закључен је уговор о поклону, који за предмет има пренос права својине на наведеном стану. Уговор је оверен пред Општинским судом у Панчеву под Ов бр.6873/98. Тужена ББ је као продавац дана 13.09.2002. године са ГГ као купцем закључила уговор о купопродаји наведеног стана, а који уговор је оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр.8650/02. Потом је иста тужена у својству продавца дана 31.08.2005. године закључила уговор о продаји исте непокретности са овде туженим ВВ као купцем за цену у износу од 73.000,00 евра. Уговор је оверен пред Првим општинским судом у Београду под Ов бр.3096/05.

Правноснажном пресудом на основу признања Четвртог општинског суда у Београду од 14.04.2006. године, раскинут је уговор о купопродаји закључен између тужиље као продавца и ДД као купца. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7798/12 од 09.09.2013. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 6037/11 од 09.12.2011. године, тако што је ставом првим изреке одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца противтуженог ВВ којим је тражио да се утврди да је власник спорног стана по основу уговора о купопродаји закљученог са овде туженом ББ као продавцем, од 31.08.2005. године, а што би тужена ББ и тужени противтужилац ГГ били дужни да признају и трпе, да ВВ своје право својине на предметном стану упише у јавне књиге, а ставом другим је усвојен противтужбени захтев туженог противтужиоца ГГ из ... и утврђено да је ништав и без правног дејства уговор о купопродаји непокретности закључен између овде тужене ББ као продавца и овде туженог ВВ као купца, дана 31.08.2005. године. Дана 25.10.2014. године је тужени ВВ у извршном поступку предао спорну непокретност ГГ о чему је сачињен и записник о примопредаји. Као власник објекта број ... у улици ..., стана број 1, површине 92м², уписан је ЂЂ са уделом приватне својине од 1/1. Тужилја је против тужене ББ покренула поступак ради поништаја уговора о поклону закључен између ње као поклонопримца и сада пок. ДД као поклонодавца дана 20.10.1998. године, а која парница се води под пословним бројем П 2899/17, пред Трећим основним судом у Београду која је у току.

Налазећи да поступак у парници која се води пред Трећим основним судом у Београду у предмету П 2899/17, не представља претходно питање од којег зависи одлука у конкретној правној ствари, првостепени суд је одбио предлог тужиље да прекине конкретан парнични поступак до правноснажног окончања наведеног парничног поступка, одлучујући као у ставу другом изреке.

Сматрајући да би преиначење тужбе учињено поднеском тужиље од 24.09.2020. године, а којим је тужилја уместо захтева за предају спорног стана, поставила захтев којим је тражила да се тужени обавезу да јој исплате новчани износ у висини тржишне вредности спорне непокретности, знатно продужило трајање парнице између парничних странака која је започета тужбом 2006. године, првостепени суд је применом члана 199 ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Како је првостепени суд током поступка утврдио да је о тужбеном захтеву којим је тражено утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог између тужене ББ као продавца и туженог ВВ као купца дана 31.08.2005. године, правноснажно пресуђено пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7798/12 од 09.09.2013. године, а којом је утврђена ништавост наведеног уговора, то је применом члана 359 став 2 ЗПП одбацио тужбу тужиље у делу за утврђење ништавости наведеног уговора одлучујући као у ставу четвртом изреке.

Имајући у виду да из утврђеног чињеничног стања, несумњиво произилази да тужени ВВ више није држалац непокретности, првостепени суд је применом члана 37 Закона о основама својинскоправних односа, а налазећи да у конкретном случају тужилја није доказала ни да је власник спорног стана нити да је тужени у поседу истог, одбио као неоснован тужбени захтев тужље за предају у посед спорног стана, одлучујући као у ставу петом изреке.

Овака одлука првостепеног суда је правилна и законита због чега исту прихвата другостепени суд.

Како је одредбом члана 37 Закона о основама својинскоправних односа прописано да лице које захтева повраћај ствари треба да докаже да је власник ствари и да се иста налази у фактичкој власти туженог, а како из потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања несумњиво произилази да се тужени ВВ од кога тужила тражи предају у посед спорног стана, више не налази у поседу истог, то је правилно првостепени суд закључио да нису испуњени услови из члана 37 Закона о основама својинскоправних односа, те одбио захтев за предају спорног стана тужили, као неоснован.

Неосновани су и без утицаја на другачију одлуку суда, жалбени наводи тужиле којима указује да је првостепени суд требало да дозволи преиначење тужбе које је учинила поднеском од 24.09.2020. године и то применом члана 200 став 2 ЗПП, с обзиром да је тужени ВВ тек на рочишту од 08.09.2020. године, навео да више није у поседу спорног стана, а након чега је тужила одмах захтев за предају спорног стана заменила захтевом за исплату тржишне вредности истог. Одредбом члана 200 став 2 ЗПП прописано је да ако тужилац преиначи тужбу, тако што услед околности које су настале после подношења тужбе, захтева из истог чињеничног основа други предмет или новчани износ, тужени таквом преиначењу не може да се противи. Из стања у списима предмета произилази, да је записник о примопредаји од 25.10.2014. године, према коме је овде тужени ВВ предао спорни стан, ГГ, уз поднесак од 29.12.2015. године, био достављен пуномоћнику тужиле а на који се исти изјаснио, из чега произилази да је тужила од тада била упозната са чињеницом да се спорни стан не налази више у поседу туженог ВВ, али да супротно томе, тужбу није преиначила све до 2020. године. Према томе, имајући у виду да је парнични поступак започет тужбом поднетом 2006. године, којом је постављен и захтев за предају спорног стана у посед према туженом ВВ, да су од почетка поступка извођени докази на те околности, да би након 14 година тужена преиначила тужбу и тражила уместо предаје у посед спорног стана исплату тржишне вредности истог, а на које околности нису извођени докази током поступка, да би чињенице које су од значаја за одлучивање о основаности тако постављеног тужбеног захтева, биле утврђиване из других доказа а не оних изведених током поступка, то је правилно првостепени суд закључио да би расправљање по преиначеној тужби знатно продужило трајање парнице, те је правилном применом члана 199 ЗПП, а не члана 200 став 2 ЗПП, како се жалбом указује, одлучио као у ставу другим изреке.

Неосновани су и жалбени наводи, да у конкретном случају нису били испуњени услови из члана 359 став 2 ЗПП за одбачај тужбе тужиле у делу којим се тражила утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог између тужених ББ као продавца и ВВ као купца дана 31.08.2005. године, с обзиром да је пресуда Апелационог суд у Београду Гж 7798/12 од 09.09.2013. године којом је утврђена ништавост наведеног уговора донета након покретања поступка у конкретној правној ствари 2006. године, те да је донета у поступку у коме тужила уопште није учествовала, већ је вођен између овде тужених и умешача. Наиме, одредбом члана 194 став 1 ЗПП прописано је

да тужилац може у тужби да тражи да суд само утврди постојање односно непостојање неког права или правног односа, повреду права личности или истинитост односно неистинитост неке исправе, а ставом 2 да тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе или ако тужилац има неки други правни интерес. Одредбом члана 359 став 2 истог закона прописано је да суд током целог поступка по службеној дужности пази да ли је ствар правноснажно пресуђена и ако утврди да је парница покренута о захтеву о коме је већ правоснажно одлучено, одбациће тужбу. Одредбом члана 360 став 1 истог закона прописано је да правоснажна пресуда делује само међу странкама, а ставом 2, да правоснажна пресуда делује и према трећим лицима због природе спорног права или правног односа, правног односа који постоји између странака и трећих лица или ако је то прописано законом. Како из стања у списима предмета произилази да је тужила тужбом тражила утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог између тужене ББ као продавца и туженог ВВ као купца дана 31.08.2005. године, да је пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7798/12 од 09.09.2013. године, донета у поступку покренутог по тужби овде умешача ГГ против тужених, утврђена ништавост наведеног уговора о купопродаји, а из чега даље произилази да такав уговор у правном промету више не егзистира, што за последицу има да се не може поново мериторно одлучивати о захтеву којим се тражи утврђење ништавости уговора чије је ништавост већ правоснажно утврђена, да ништавост уговора по својој природи делује према свима, због чега тужила више нема правни интерес за утврђење ништавости спорног уговора, чија ништавост је већ правоснажно утврђена, то је правилно првостепени суд имајући у виду наведене одредбе Закона о парничном поступку, одбацио тужбу тужиле у том делу, одлучујући као у ставу четвртном изреке пресуде.

Жалбени наводи којима се указује да је првостепени суд пропустио да одлучи о предлогу тужиле за доношење пресуде због пропуштања у односу на туженог ВВ, имајући у виду да исти није одговорио на тужбу иако је тужбу примио неосновани се и без утицаја на другачију одлуку суда. Ово имајући у виду да је тужбом којом је покренут конкретан поступак, постављен захтев за утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог између тужених дана 31.08.2005. године, из чега произилази, да су исти нужни и јединствени супарничари у смислу члана 210 и 211 ЗПП, а у односу на које, с обзиром на природу односа, спор треба да буде решен на исти начин, због чега није био испуњен законски услов доношења пресуде због пропуштања, којом би било одлучено о таквом захтеву само у односу на туженог ВВ, његовим усвајањем, а на који начин спор не би био решен једнако и у односу на тужену ББ која има положај јединственог и нужног супарничара са туженим ВВ.

Жалбени наводи којима се указује да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 ЗПП у вези члана 223 истог закона, будући да је одлука првостепеног суда којом је одбио као неоснован захтев тужиле за прекид конкретног парничног поступка до правоснажног окончања поступка који се води пред истим првостепеним судом у предмету П 2899/17, неправилна, имајући у виду да првостепени суд није извршио увид у списе предмета П 2899/17, те да одлука у том предмету представља претходно питање од значаја за одлучивање у конкретној правној

ствари, такође су неосновани. Супротно жалбеним наводима, првостепени суд је закључивши главну расправу у смислу члана 319 ЗПП, извршио увид у списе предмет П 2899/17, те сачинио службену белешку, из које произилази да је овде тужиља поднела тужбу против тужене ББ ради поништаја уговора о поклону закључен дана 20.10.1998. године, те да се обавезе тужена ББ да јој преда у посед предметни стан. Имајући у виду, да из стања у списима предмета произилази да је тужбом поднетом у конкретном поступку тужиља тражила утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог између тужених 31.08.2005. године, а чија ништавост је правоснажно утврђена пресудом Апелационог суда у Београду од 09.09.2013. године, због чега је првостепени суд правилно одбацио тужбу тужиље у том делу захтева, те да из чињеничног стања несумњиво произилази да је тужени ВВ спорни стан предао ГГ, односно да није у поседу истог, то одлуке у парници која се води пред пословним бројем П 2899/17 пред истим првостепеним судом, о захтевима за поништај уговора о поклону од 20.10.1998. године, који је закључен између непарничара ДД као поклонодавца и овде тужене ББ као поклонопримца, а који је претходио ништавом уговору о купопродаји, и за предају у посед спорног стана, не представљају претходна питања од којих зависи одлука у овој правној ствари, с обзиром да евентуално усвајање тужбеног захтева и поништај уговора о поклону од 20.10.1998. године који је претходио спорном уговору од 31.08.2005. године, не би било ни од каквог утицаја на спорни уговор од 31.08.2005. године, с обзиром да је већ утврђена његова ништавост, а да је спорни стан овде тужени ВВ предао умешачу ГГ.

Приликом одлучивања Апелациони суд у Београду је ценио и остале жалбене наводе и закључио да су без утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде како у односу на утврђено чињенично стање тако и на примењено материјално право у поступку доношења исте.

Како првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на који овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити оним повредама на које се посебно указује изјављеном жалбом, те како је иста заснована на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању и донета на основу правилне примене материјалног права, то је иста применом члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП потврђена као у ставу првом изреке.

Супротно жалбеним наводима тужиље, правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка садржана у ставу шестом изреке ожалбене пресуде, имајући у виду да је иста донета правилном применом члана 153, члана 154 и члана 163 ЗПП, те је применом члана 401 тачка 2 ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Како тужиља није успела са жалбом у другостепеном поступку, то јој сходно одредби члана 153 ЗПП не припада право на накнаду торшкова другостепеног поступка, те је применом члана 165 став 1 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић